

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

LOPULLINEN
A5-0224/2002

6. kesäkuuta 2002

MIETINTÖ

Komission tiedonanto Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen
(KOM(2001) 678 – C5-0165/2002 – 2002/2073(COS))

Kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunta

Esittelijä: Kathleen Van Brempt

Valmistelija (*): Herman Schmid, työllisyys- ja sosiaalivaliokunta

(*): Hughes-menettely

SISÄLTÖ

	Sivu
ASIAN KÄSITTELY	4
PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS.....	5
PERUSTELUT	12
TYÖLLISYYS- JA SOSIAALIVALIOKUNNAN LAUSUNTO (*).....	17
TEOLLISUUS-, ULKOMAANKAUPPA-, TUTKIMUS- JA ENERGIAVALIOKUNNAN LAUSUNTO	23
NAISTEN OIKEUKSIEN JA TASA-ARVOASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO...	28

(*) Hughes-menettely

ASIAN KÄSITTELY

Komissio välitti 22. marraskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä Euroopan parlamentille tiedonantonsa Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen (KOM(2001) 678 – 2002/2073(COS)).

Parlamentin puhemies ilmoitti istunnossa 11. huhtikuuta 2002 lähettäneensä kyseisen tiedonannon asiasta vastaavaan kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokuntaan sekä lausuntoa varten työllisyys- ja sosiaalivaliokuntaan, teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavalioikuntaan sekä naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokuntaan (C5-0165/2002).

Puhemies ilmoitti istunnossa 10. kesäkuuta 2002, että työllisyys- ja sosiaalivaliokunta, jolta on pyydetty lausuntoa, osallistuu mietinnön laatimiseen Hughes-menettelyn mukaisesti.

Kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunta oli nimittänyt kokouksessaan 12. joulukuuta 2001 esittelijäksi Kathleen Van Bremptin.

Valiokunta käsiteli komission tiedonantoa ja mietintöluonnosta kokouksissaan 25.–26. maaliskuuta, 17.–18. huhtikuuta ja 3.–4. kesäkuuta 2002.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi päätöslauselmaesityksen yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Michel Rocard (puheenjohtaja), Vasco Graça Moura (varapuheenjohtaja), Mario Mauro (varapuheenjohtaja), Theresa Zabell (varapuheenjohtaja), Kathleen Van Brempt (esittelijä), Alexandros Alavanos, Pedro Aparicio Sánchez, Juan José Bayona de Perogordo (Francis Decourrièren puolesta), Rolf Berend (Marielle de Sarnezin puolesta), Christopher J.P. Beazley, Robert J.E. Evans (Myrsini Zorban puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Cristina Gutiérrez Cortines (Roy Perryn puolesta), Ruth Hieronymi, Ulpu Iivari, Lucio Manisco, Juan Ojeda Sanz, Barbara O'Toole, Doris Pack, Martine Roure (Lissy Grönerin puolesta), Giorgio Ruffolo, Marieke Sanders-ten Holte ja Luckas Vander Taelen.

Työllisyys- ja sosiaalivaliokunnan, teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavalioikunnan ja naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunnan lausunnot ovat tämän mietinnön liitteenä.

Mietintö jätettiin käsiteltäväksi 6. kesäkuuta 2002.

Tarkistusten jättämisen määräaika ilmoitetaan sen istuntojakson esityslistaluonnoksessa, jonka aikana mietintöä käsitellään.

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Euroopan parlamentin päätöslauselma komission tiedonannosta Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen (KOM(2001) 678 – C5-0165/2002 – 2002/2073(COS))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon (KOM(2001) 678 – C5-0165/2002¹),
  - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklan,
  - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 14 artiklan,
  - ottaa huomioon Lissabonin, Santa Maria da Feiran, Tukholman ja Barcelonan Eurooppa-neuvostojen päätelmät,
  - ottaa huomioon 8. syyskuuta 2000 antamansa päätöslauselman elinikäistä oppimista koskevan eurooppalaisen teemavuoden 1996 toimintojen täytäntöönpanosta, tuloksista ja niiden kokonaisarvioinnista²,
  - ottaa huomioon 23. lokakuuta 2001 antamansa päätöslauselman komission elinikäistä oppimista koskevasta muistiosta³,
  - ottaa huomioon työnantaja- ja ammattijärjestöjen Barcelonan Eurooppa-neuvostossa esittämän "elinikäisen oppimisen toimintakehyksen",
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 47 artiklan 1 kohdan,
  - ottaa huomioon kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnan mietinnön ja työllisyys- ja sosiaalivaliokunnan, teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavalioikunnan sekä naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunnan lausunnot (A5-0224/2002),
- A. ottaa huomioon, että komission tiedonanto on kunnianhimoinen yritys edistää elinikäistä oppimista; katsoo kuitenkin, että siinä suositettuja toimintalinjoihin liittyviä aloitteita on vielä selkeytettävä ja kehiteltävä,
- B. toteaa, että jäsenvaltioiden on huolehdittava elinikäisen oppimisen toteutumisesta käytännössä tekemällä tarvittavat muutokset opetusjärjestelmiin ja ammatilliseen koulutukseen,
- C. katsoo, että pätevän, koulutetun ja mukautumiskykyisen työvoiman saanti on tärkeää Euroopan elinkeinoelämälle, jotta sen kilpailukyky ei heikentyisi muihin nähden; katsoo, että tästä syystä koulutuksen on oltava dynaamista ja että sen on vastattava yhteiskunnan muutoksia ja työmarkkinoiden tarpeita,

---

¹ Ei vielä julkaistu EYVL:ssä.

² EYVL C 135, 7.5.2001, s. 304.

³ Ei vielä julkaistu EYVL:ssä.

- D. toteaa, että yhteiskunnan kaikkien relevanttien toimijoiden on myötävaikutettava siihen, että elinikäiseen oppimiseen tarjotaan tilaisuuksia,
- E. ottaa huomioon, ettei ole saatu aikaan pysyvää sopimusta siitä, mitä "perustaitoihin" luetaan,
- F. toteaa, että tutkintotodistusten, tietojen ja taitojen vastavuoroinen tunnustaminen on vielä kesken ja muodostaa suuren esteen jäsenvaltioiden väliselle liikkuvuudelle ja Euroopan laajuisten työmarkkinoiden synnylle,
- G. katsoo, että on lisättävä toimia, jotka liittyvät sekä muodollisen että epämuodollisen koulutuksen huomioonottamiseen ja tunnustamiseen muissa maissa, jotta asiaa voitaisiin edistää kaikissa jäsenvaltioissa,
- H. toteaa, että jäsenvaltiot voisivat helpottaa asiassa edistymisen vertaisarviointia asettamalla elinikäistä oppimista koskevia menotavoitteita,
- I. katsoo, että henkilökohtaiset oppimistilit ovat hyödyllinen väline pyrittäessä edistämään elinikäistä oppimista, sillä ne panevat alulle yhteisinvestointeja oppimiseen; ottaa huomioon, että Euroopan oppimistilihanke (European Learning Account Project, ELAP) mahdollistaa tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihdon ja ottaa huomioon eri kulttuurit ja käytännöt opetuksessa ja koulutuksessa,
- J. pitää tärkeänä, että jäsenvaltioissa kehitetyillä strategioilla pyritään lisäämään mahdollisuuksia hyödyntää elinikäistä oppimista,
- K. ottaa huomioon, että elinikäisestä oppimisesta voidaan tehdä väline, jolla estetään syrjäytymistä ja yhteiskunnan ulkopuolelle jäämistä, ja se voi vaikuttaa myönteisesti työntekijöiden tuloihin sekä työllisyyden lisäämiseen,
- L. ottaa huomioon, että naisten koulutustason ja ammatillisten taitojen vahvistamisesta huolimatta työmarkkinoilla ja mahdollisuuksissa hyödyntää elinikäistä oppimista esiintyy edelleen suurta epätasa-arvoa miesten ja naisten välillä sillä seurauksella, että naiset tulevat päätymään suhteellisesti yhä useammin alemman palkka- ja koulutustason työpaikkoihin, jotta päästään 60 prosentin työllisyysasteeseen,
- M. katsoo, että valtioista riippumattomilla järjestöillä (nuorisojärjestöt ja vapaaehtoisuusyhdistykset mukaan lukien) on runsaasti kokemusta epävirallisesta opetuksesta ja että hallitukset voisivat hyötyä tästä kokemuksesta pannessaan täytäntöön elinikäisen oppimisen toimia ja strategioita,
- N. pitää olennaisen tärkeänä, että kussakin jäsenvaltiossa saavutettu kehitys elinikäisen oppimisen edistämässä tiedetään tarkoin, jotta uusissa ohjelmissa voitaisiin määrittää erityisiä tavoitteita,
- O. katsoo, että komissiolla on parhaat edellytykset tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden ja kansainvälisten järjestöjen, kuten OECD:n ja Euroopan neuvoston, kanssa ja edistää suoritusindikaattoreiden kehittämistä ja elinikäisen oppimisen parhaiden käytäntöjen levittämistä elinikäisen oppimisen tietokannan ja vertaisarvioinnin avulla,

- P. katsoo, että Euroopan unionin toimielimet eivät nykyisellään kiinnitä riittävästi huomiota elinikäiseen oppimiseen henkilöstön rekrytointi-, koulutus- ja ylentämismenettelyissä,
1. toteaa tyytyväisenä komission tunnustavan, että elinikäiseen oppimiseen liittyvien käytännön poliittisten toimien periaatteina on oltava demokratisointi ja yhdenvertaisuus, yksilön kykyjen kehittyminen, kaikkien oikeus elinikäiseen oppimiseen, jaettu vastuu ja kokonaisvaltainen lähestymistapa oppimiseen;
  2. katsoo, että elinikäinen oppiminen ei ole pelkästään sosiaalinen välttämättömyys, vaan sen tulee myös olla kaikkien sosiaalinen oikeus iästä, sukupuolesta ja sosiaalisesta taustasta riippumatta;
  3. katsoo, että siirtyminen tietoyhteiskuntaan edellyttää opetuksen ja ammatillisen koulutuksen saannin helpottamista;
  4. korostaa, että ammatillinen koulutus ei voi korvata puutteellista peruskoulutusta ja toivoo, että toisaalta yhteisön sosiaalipolitiikkaa ja toisaalta kansallisia koulutuspolitiikoita koordinoidaan paremman opetuksen ja peruskoulutuksen saavuttamiseksi ja samalla edistetään opetusta ja koulutusta silloin, kun voidaan kaventaa toisaalta markkinoiden ja toisaalta kansalaisten odotusten välistä kuilua;
  5. panee merkille Barcelonan Eurooppa-neuvoston päätelmien 45 kohdan;
  6. korostaa, että elinikäinen oppiminen myötävaikuttaa myös lisääntyneeseen ammatilliseen liikkuvuuteen työmarkkinoilla;
  7. pahoittelee, että kaksi vuotta Lissabonin Eurooppa-neuvoston jälkeen jäsenvaltiot ja unioni ovat edistyneet niin vähän pyrkimyksissä kehittää selkeästi määriteltyjä ja riittävästi rahoitettuja strategioita elinikäisen oppimisen edistämiseksi;
  8. tunnustaa elinikäisen oppimisen laajemman sosiaalisen arvon, johon sisältyy elämänlaadun parantaminen, terveys, vastuullinen kansalaistoiminta, sosiaalinen integroituminen ja syrjinnän torjuminen;
  9. katsoo eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttamisen edellyttävän, että kaikille tarjotaan yhtäläinen perus- ja ammattikoulutuksen saanti yhteiskunnan kaikkien relevanttien toimijoiden tiiviin yhteistyön avulla; katsoo, että sen vuoksi maahanmuuttajia varten tulisi olla sopeuttamisohjelmia jo ennen esikouluikää, jotta erot eivät olisi liian suuria koulutuksen alkaessa;
  10. pyytää komissiota asettamaan läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa elinikäiselle oppimiselle erityistavoitteita, joiden kohteena ovat erityisesti henkilöt, jotka eivät ole päättäneet keskiasteen opintojaan, kouluttamattomat henkilöt, toiminnallisesti lukutaidottomat, työttömät, henkilöt, joilla on erityistarpeita tai oppimisvaikeuksia, yli 50-vuotiaat, maahanmuuttajat sekä naiset äitiysloman jälkeen; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä elinikäistä oppimista koskevien kansallisten strategioiden laatimiseksi niissä jäsenvaltioissa, joissa sellaista ei ole, ja tekemään tiivistä yhteistyötä OECD:n kanssa näiden tavoitteiden saavuttamista mittaavien indikaattoreiden määrittämiseksi;

11. tukee komission tavoitetta lisätä investointeja, mutta pahoittelee, että komission ehdottamat toimet eivät ole erityisen konkreettisia; pyytää tästä syystä komissiota tutkimaan lähemmin, miten yksityisiä investointeja voidaan lisätä sekä esittämään konkreettisia ehdotuksia paikallisten ja alueellisten koulutuskeskusten roolista ja siitä, miten niitä voidaan tukea;
12. pitää kiitettävänä ehdotusta, että jokaisella, koulunkäynnin varhain päättäneet henkilöt mukaan lukien, olisi oltava oikeus perustaitoihin myöhemmällä iällä saatavan maksuttoman täydennysopetuksen kautta; tämä mahdollistaa näille henkilöille tarpeellisen pätevyyden ja taitojen hankkimisen, jotta he voivat omaksua aktiivisen roolin yhteiskunnassa ja jotta heillä olisi todellinen mahdollisuus päästä työmarkkinoille;
13. katsoo, että sosiaalisesti epäsuotuisassa asemassa olevat ryhmät tulisi asettaa elinikäistä oppimista koskevien politiikkojen tärkeimmäksi kohteeksi, koska niihin kuuluvilla ihmisillä on usein heikko luku-, kirjoitus- ja laskutaito sekä huonot tieto- ja viestintätekniset -valmiudet, ja he syrjäytyvät helposti yleissivistävästä ja ammatillisesta koulutusjärjestelmästä; kehottaa ryhtymään toimenpiteisiin erityisesti näille ryhmille tarkoitettujen tukien ja mahdollisuuksien tarjoamiseksi; vaatii samalla ylempää koulutusta antavia oppilaitoksia tekemään yhteistyötä jatkokoulutustarjonnan lisäämiseksi jäsenvaltioissa;
14. pyytää komissiota kehittämään läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa eurooppalaiset puitteet perustaidoille, jotka kaikki oppilaat omaksuvat ennen oppivelvollisuuden päättymistä; pitää tärkeänä, että kaikki oppilaat hallitsevat nämä taidot, jotta heillä olisi yhtäläiset mahdollisuudet saada jatko- ja ammattikoulutusta;
15. pyytää julkisia viranomaisia laatimaan ohjelmia, joilla helpotetaan koulutukseen pääsyä ja koulutuksen laatua perustamalla koulujen ja muiden tilojen yhteyteen paikallisia oppimiskeskuksia, joissa voidaan ohjata niiden käyttäjiä, tarjota oppijoiden toiveisiin perustuvia koulutusohjelmia ja vahvistaa koulutusjärjestelmän ja paikallisten työmarkkinoiden välisiä yhteyksiä;
16. katsoo, että kysymys oppimisen soveltamisesta yhteisössä tunnistettujen ongelmien käsittelemiseen olisi tunnustettava ja että kyse ei ole vain useampien koulutuskurssien tarjoamisesta, vaan pikemminkin ihmisten auttamisesta oppimaan sosiaalisten ja taloudellisten ongelmien kautta, työllisyyskysymykset mukaan lukien, ja uskoo, että tässä suhteessa koulutusasiantuntijoiden olisi toimittava pikemminkin oppimisen edistäjinä kuin muodollisina opettajina;
17. kehottaa toimivaltaisia julkisia viranomaisia ja komissiota Lissabonin ja Tukholman Eurooppa-neuvostojen päätelmien mukaisesti laatimaan yhteiset suuntaviivat kehittämissuunnitelmille ja pätevyyden arviointijärjestelmille, joita voidaan käyttää todistusten, diplomien ja tutkintojen keskinäisen tunnustamisen helpottamiseen sekä jäsenvaltioiden koulutuksen ja ammattitaidon kehittämiseksi toteuttamien ponnistelujen vertaamiseen;
18. pitää myönteisenä sitä, että jäsenvaltiot vahvistivat Barcelonan Eurooppa-neuvoston päätelmien 44 kohdassa sitoumuksensa, jonka mukaan ne varmistavat, että kaikki koulunsa päättävät osaavat äidinkieltensä lisäksi kahta Euroopassa puhuttavaa vierasta kieltä;

19. kehottaa komissiota kehittämään jäsenvaltioiden välisen elinikäisen oppimisen keskusten verkoston helpottamaan ja kehittämään tietojen ja kokemusten vaihtoa ja toisaalta tunnistamaan ja levittämään hyviä käytäntöjä ja kokemuksia;
20. kehottaa painokkaasti komissiota kehittämään yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa uusia järjestelyitä opintosuoritusten siirtämiseksi (myös ammatillisen koulutuksen alalla) ja tutkintojen kartuttamiseksi;
21. panee merkille komission näkemyksen, että Sokrates-, Leonardo da Vinci- ja nuoriso-ohjelmat ja niiden keskinäiset yhteistoimet ovat tärkeässä asemassa elinikäisen oppimisen edistämässä; korostaa kuitenkin, että kyseisillä ohjelmilla on omat erilliset ja rajallisemmat tavoitteet, joiden saavuttamista ei pidä vaarantaa;
22. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia merkittävästi tehostamaan toimia sellaisen pätevyyden tunnustamiseksi, joka on hankittu epävirallisen koulutuksen tai työkokemuksen avulla tai elinkeinoelämän tai muiden alojen tarjoaman tai järjestämän ammatillisen koulutuksen avulla;
23. kehottaa painokkaasti jäsenvaltioita ryhtymään tarvittaviin toimiin epävirallisen ja arkioppimisen määrittelemiseksi, arvottamiseksi ja tunnustamiseksi ja "hyvän käytännön esimerkkejä" koskevien tietojen ja kokemusten vaihdon tehostamiseksi Euroopan tasolla sekä avustamaan komissiota alalla vallitsevien kansallisten käytäntöjen kartoittamisessa sekä kokemustenvaihdon kehysten määrittämisessä;
24. uskoo, että elinikäisen oppimisen on perustuttava viranomaisten, työnantajien, työmarkkinaosapuolten ja yksittäisten ihmisten kumppanuuteen etenkin epämuodollisen ja arkioppimisen yhteydessä; pyytää osapuolia sopimaan kunkin toimijan vastuusta; korostaa, että kyseisten sopimusten on oltava yhteensopivia laadunvalvonnan kanssa; uskoo, että jaettu vastuu edistää paitsi työllistettävyyttä, myös yksilön kykyjen kehittymistä ja aktiivista osallistumista yhteiskuntaan;
25. kehottaa jäsenvaltioita poistamaan elinikäiseen oppimiseen osallistumisen esteet ja varsinkin ikään perustuvat esteet;
26. kehottaa jäsenvaltioita sopimaan erityisestä vuosittaisesta määrärahatavoitteesta elinikäiselle oppimiselle – kuten Barcelonan Eurooppa-neuvostossa sovittiin tutkimus- ja kehitystoiminnalle – sekä luomaan verotuksellisia ja muita kannustimia, joilla työnantajat ja yksittäiset ihmiset saadaan sijoittamaan elinikäiseen oppimiseen;
27. katsoo, että työn laadun ja elinikäisen oppimisen välillä on suora yhteys, ja kehottaa siksi komissiota kehittämään strategioita, joiden avulla elinikäinen oppiminen, työn laatu ja työn suunnittelu voivat täydentää toisiaan;
28. kehottaa jäsenvaltioita erityisesti huolehtimaan elinikäisen oppimisen ohjelmien perustamisesta opettajille kaikilla koulutusasteilla;
29. kehottaa jäsenvaltioita laatimaan kansallisia elinikäistä oppimista koskevia sopimuksia, jotka tärkeimmät osalliset allekirjoittavat ja joihin sisältyy yleisiä sijoitustavoitteita ja selviä sopimuksia suhteellisesta kustannusten jakautumisesta julkisten viranomaisten, yritysten ja yksittäisten oppijoiden välillä;

30. pahoittelee, että useimmilla jäsenvaltioilla on vain joitakin tai ei mitään rahoitusmuotoja työntekijöiden uudelleen koulutukseen uutta työtehtävää varten siitä huolimatta, että tämä on erityisen tärkeää taloudellisen kriisin ja teollisen rakenneuudistuksen aikoina; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa varmistamaan, että kaikki työntekijät saavat palkallista vapaata voidakseen osallistua ammattiin pätevöittävään koulutukseen;
31. kehottaa komissiota valvomaan, että jokainen jäsenvaltio ryhtyy tarvittaviin lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin, jotta elinikäistä koulutusta tarjottaisiin kaikille palkansaajille ja työnhakijoille ja jotta he voisivat osallistua siihen;
32. panee merkille yksilöllisen pätevyyden ja yksilölliset taidot, joita unionin työmarkkinaosapuolet tähdensivät Barcelonan huippukokoukselle, ja kiinnittää huomiota yritysten tarpeeseen kehittyä oppimisorganisaatioina, joissa osaamista ja taitotietoa jaetaan kollektiivisesti sekä yrityksen että työntekijöiden hyväksi;
33. kehottaa ylemmän asteen oppilaitoksia yhteistyössä tieteellisten ja ammatillisten järjestöjen kanssa kehittämään joustavia täydennyskoulutusohjelmia, joissa hyödynnetään uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia (etäopetus, multimedian käyttö, Internet jne.), jotta osallistujat voivat yhdistää elinikäisen oppimisen ammatti- ja yksityiselämän velvollisuuksiin;
34. uskoo, että henkilökohtaiset oppimistilit ja vastaavat välineet, joissa yhdistyvät julkinen rahoitus ja henkilökohtainen sitoumus, ovat tärkeä keino edistää elinikäistä oppimista; korostaa, että näillä välineillä voitaisiin merkittävästi myötävaikuttaa yhtäläisten koulutusmahdollisuuksien aikaansaamiseen; uskoo kuitenkin, että kun kurseille ilmoittautumista tuetaan elinikäisen oppimisen tileillä, kyseisten kurssien laatua on valvottava ja ne on hyväksyttävä virallisina menettelyinä; kehottaa painokkaasti komissiota keräämään ja levittämään tietoa alan parhaista käytännöistä;
35. kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan "hyviä käytäntöjä" ja elinikäisen oppimisen suunnitelmia koskevien tietojen ja kokemusten vaihtoa EU:ssa;
36. korostaa, että ammatillista opetusta, tutkimusta ja innovaatioita koskevan kansallisen politiikan parempi koordinaatio on välttämätöntä Euroopan unionissa;
37. pitää myönteisenä Euroopan investointipankin Innovation 2000 Initiative -aloitetta, jossa laajennetaan EIP:n mandaattia kattamaan koulutuksen tukeminen; pyytää komissiota ja jäsenvaltioita helpottamaan EIP:n lainanantoa elinikäisen oppimisen toimille;
38. pyytää komissiota ja neuvostoa takaamaan, että elinikäisen oppimisen ohjelmissa otetaan täysipainoisesti huomioon naisten erityistarpeet painottaen neuvontaan ja ammatilliseen suuntautumiseen liittyviä kysymyksiä, taloudellisia kannusteita (stipendejä, avustuksia jne.), naisten ammatillista kehitystä koskevaa tutkimustoimintaa, naisten osallistumista päätöksentekoon, molempien sukupuolten yhtäläistä osallistumista tieteeseen ja uuteen tekniikkaan sekä sukupuoleen perustuvan jaottelun torjumista työmarkkinoilla;
39. katsoo, että sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi on annettava etusija haavoittuvimmille väestöosille, joiden on vaikea päästä ammatilliseen koulutukseen, kuten yksinhuoltajille, siirtolaisnaisille sekä maaseutualueiden ja köyhyydessä eläville naisille; katsoo, että on

kiinnitettävä erityistä huomiota naisten lukumäärän lisäämiseen aloilla, joilla he ovat aliedustettuina;

40. pyytää jäsenvaltioita keskittämään ponnistelunsa siihen, että valtavirtaistamisen politiikasta tulisi osa elinikäisen oppimisen edistämisen kokonaisvaltaista politiikkaa;
41. kehottaa painokkaasti Euroopan unionin toimielimiä ottamaan elinikäisen oppimisen filosofian osaksi henkilöstön rekrytointi-, koulutus- ja ylennyspolitiikkaa sekä finanssipolitiikkaa;
42. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle, neuvostolle, jäsenvaltioille, ETA:n, EFTA:n ja ehdokasvaltioiden hallituksille, alueiden komitealle sekä talous- ja sosiaalikomitealle.

PERUSTELUT

TAUSTAA

1. Talouden globalistuminen, tieto- ja viestintäteknologian merkityksen lisääntyminen, Euroopan nopeasti ikääntyvä väestö – kaikki nämä seikat auttavat selittämään, miksi Lissabonin ja Tukholman Eurooppa-neuvostoissa elinikäinen oppiminen asetettiin yhdeksi tärkeimmistä prioriteeteista. Santa Maria da Feiran Eurooppa-neuvoston päätelmissä todettiin, että *"elinikäinen oppiminen on olennainen keino kansalaistaitojen, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja työllisyyden kehittämiseksi."* Niissä myös kehoitettiin *"jäsenvaltioita, neuvostoa ja komissiota (...) toimivaltansa puitteissa määrittelemään yhtenäiset strategiat ja käytännön toimenpiteet, joilla edistetään kaikkien ihmisten elinikäistä oppimista (...)."*

KOMISSION TIEDONANTO

2. Tiedonannossa otetaan huomioon elinikäistä oppimista koskevasta muistiosta lokakuussa 2000 aloitettu kuulemisprosessi sekä yhteisön ohjelmista, esimerkiksi Sokratesista, ja elinikäistä oppimista koskevasta eurooppalaisesta teemavuodesta 1996 saadut kokemukset.

3. Elinikäisen oppimisen määritelmään sisältyy *"kaikki elämän aikana aloitettu oppimistoiminta, jonka tavoitteena on parantaa ammattitaitoa, tietoja ja osaamista sekä edistää henkilökohtaisten toiveiden toteutumista, aktiivista kansalaisuutta, sosiaalisia taitoja ja/tai työllistettävyyttä"*. Komissio mainitsee **kuusi perustaa elinikäisen oppimisen strategioiden kehittämiseksi**:

- kaikkien toimijoiden kumppanuus
- tiedon hankkiminen oppijoiden tarpeista sekä järjestöjen, kuntien, yhteiskunnan yleensä ja työmarkkinoiden koulutustarpeista
- tehokkaasti ja avoimesti myönnetyt riittävät resurssit
- tarjonnan kehittäminen sellaiseksi, että jokaisella olisi mahdollisuus oppimiseen ajasta ja paikasta riippumatta (oppimiseen pääsyn helpottaminen): virallisen sektorin on tunnustettava epävirallinen ja arkioppiminen ja annettava niille arvoa
- oppimiskulttuurin luominen lisäämällä opiskelumahdollisuuksia, osallistumismääriä ja oppimisen kysyntää
- pysyvään laadukkuuteen pyrkiminen laadun varmistamisen, arvioimisen ja seurannan mahdollistavilla menetelmillä.

4. Näistä komissio johtaa **kuusi ensisijaista toimea**:

- oppimisen arvottamisen uusi kattava eurooppalainen lähestymistapa: ehdotukset koskevat etenkin virallisten tutkintotodistusten vastavuoroista tunnustamista sekä epävirallisen ja arkioppimisen määrittelyä, arvottamista ja tunnustamista
- tiedotus, ohjaus ja neuvonta opiskelumahdollisuuksien helpottamiseksi
- oppimiseen sijoitetaan aikaa ja rahaa: Lissabonin Eurooppa-neuvoston päätelmissä ja Euroopan työllisyysstrategiassa jäsenvaltioita lisäämään investointejaan yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen. Rahoitus on kohdennettava tarkemmin ja yksityisen rahoituksen saantia on parannettava.

- paikallisten oppimiskeskusten, oppimiskuntien, -kaupunkien ja -alueiden kehittäminen sekä työyhteisöjen muuttaminen oppimisjärjestöiksi voisivat edistää opiskelumahdollisuuksien ja oppijoiden kohtaamista
- kaikilla kansalaisilla on oltava mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen koko elämänsä eikä vain oppivelvollisuusvuosien ajan: perustaitojen hankintaa koskevat ehdotukset kuvastavat tätä
- innovatiivisissa opetusmenetelmissä korostetaan tiedonhankinnan sijaan osaamisen kehittämistä ja käsitellään tästä seuraavaa muutosta opettajien ja oppijoiden rooleissa.

5. **Konkreettisia toimia** ovat seuraavat:

- komissio laatii vuoden 2002 loppuun mennessä nk. portfolio-järjestelmän, jonka avulla kansalaiset voivat esittää tutkintotodistuksensa ja osaamisensa kaikkialla Euroopassa: tähän sisältyy eurooppalainen ansioluettelo
- komissio perustaa vuoteen 2002 mennessä opiskelumahdollisuuksia koskevan Internet-portaalin, jotta opiskelumahdollisuudet ja oppijat voivat kohdata ja jotta oppimisesta tulisi näkyvämpää
- komissio kehottaa painokkaasti Euroopan investointipankkia tukemaan elinikäistä oppimista osana Innovation 2000 -aloitetta. Euroopan investointipankki voisi auttaa löytämään riskipääomarahoitusta henkisen pääoman kehittämiseksi, esimerkiksi tukemalla pienten ja keskisuurten yritysten oppimismahdollisuuksien lisäämistä
- Euroopan sosiaalirahaston, Euroopan aluekehitysrahaston ja Equal-aloitteen valjastaminen elinikäisen oppimisen tueksi
- komissio myöntää eurooppalaisen merkinnän yrityksille palkitakseen ja mainostaakseen parhaita elinikäisen oppimisen käytäntöjä.

6. **Seuraavat vaiheet:** Euroopan unionin toimielimillä, jäsenvaltioilla, ETA:lla ja ehdokasvaltioilla, työmarkkinaosapuolilla, kansalaisjärjestöillä ja kansainvälisillä järjestöillä (esim. Euroopan neuvosto, OECD, Unesco) on kaikilla oma tehtävänsä. Olemassa olevilla prosesseilla, ohjelmilla ja välineillä edistetään hyvien käytäntöjen ja kokemusten vaihtoa ja sitä kautta yhteisten ongelmien, ideoiden ja prioriteettien tunnistamista. Erityisesti

- komissio laatii tietokannan hyvistä toimintatavoista, tiedoista ja kokemuksista, jotka koskevat elinikäistä oppimista kaikilla tasoilla
- yhteistyötä tehdään koulutusjärjestelmien konkreettisia tulevaisuuden tavoitteita koskevan selvityksen seurannan ja Euroopan työllisyysstrategian puitteissa
- Sokrates-, Leonardo da Vinci- ja nuoriso-ohjelmia lujitetaan
- tarkastellaan mahdollisuutta valjastaa Euroopan sosiaalirahasto ja sen yhteisöaloite Equal elinikäisen oppimisen tueksi
- suoritusindikaattoreilla mitataan edistystä, ja valvojina toimivat nykyiset asiantuntijaelimet ja ministeriöiden edustajista koostuva korkean tason työryhmä, jolla on päävastuu elinikäisen oppimisen kehittämisestä.

ESITTELIJÄN KOMMENTIT

7. **Periaatteet:** mietinnössään elinikäistä oppimista koskevasta muistiosta parlamentti vaati takaamaan, että käytännön poliittisten toimien lähtökohtana on viisi periaatetta: demokratisointi ja yhdenvertaisuusperiaate, yksilöllinen itsensä toteuttaminen, yksilöllinen

oikeus elinikäiseen oppimiseen, henkilökohtainen vastuu ja holistinen näkökulma oppimiseen. Parlamentti voi olla tyytyväinen siihen, että nämä periaatteet kuvastuvat komission tämänkertaisesta tiedonannosta.

8. Perustaitojen määrittely: Lissabonin Eurooppa-neuvostossa tieto- ja viestintätekniikkataidot, vieraat kielet, tekninen sivistys, yrittäjäyys ja sosiaaliset taidot luettiin "perustaitoihin", joita kansalaiset tarvitsevat tietopohjaisessa yhteiskunnassa. Tästä huolimatta perustaitojen sisällöstä ei ole vielä päästy lopulliseen sopimukseen. Komission ja jäsenvaltioiden on luotava eurooppalaiset puitteet perustaidoille. Erityisesti olisi otettava huomioon se, miten "oppimaan oppiminen" suhteutuu muihin perustaitoihin ja miten taitojen saavuttamisen tavoitteet voidaan sisällyttää opintosuunnitelmiin, sekä painotettava, että oikeus perustaitoihin on kaikille kuuluva perusoikeus.

9. Kaikkien oppimisen muotojen arvostaminen: Elinikäisen oppimisen edistäminen edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa oppimiseen, jossa tunnustetaan ja arvostetaan kaikkia oppimisen muotoja.

- **Virallinen oppiminen:** virallisten tutkintotodistusten vastavuoroinen tunnustaminen (ja sitä kautta avoimuuden ja vertailukelpoisuuden lisääntyminen) on avainkysymys. Ottaen huomioon, että keskustelua on käyty jo vuosia, tiedonannon epäselvyys tuottaa pettymyksen. Toisaalta siinä vaaditaan kehittämään vapaaehtoiset vähimmäislaatuvaatimukset, sillä se "lisäisi tutkintotodistusten luotettavuutta ja niiden vastavuoroista tunnustamista". Tämä kuulostaa asteittaiselta ad hoc -prosessilta. Toisaalta komissio lupaa kehittää vuoden 2002 loppuun mennessä "portfolio-järjestelmän, jonka avulla kansalaiset voivat yhdistää ja esittää tutkintotodistuksensa ja osaamisensa koulutuksen kaikissa vaiheissa" sekä vuoden 2003 loppuun mennessä "moduulijärjestelmän, joka koskee tutkintojen kartuttamista ja jonka ansiosta kansalaiset voivat yhdistellä eri laitoksissa ja maissa saamiaan koulutuksia". Mikä lienee näiden kahden lähestymistavan suhde?
- **Epävirallinen oppiminen:** komissio lupaa "kokemusten ja hyvien käytäntöjen järjestelmällistä vaihtoa" vuoden 2002 loppuun mennessä sekä "luettelon menetelmistä, järjestelmistä ja vaatimuksista" vuoden 2003 loppuun mennessä. Jäsenvaltioita "kannustetaan laatimaan oikeudellinen kehys epävirallisen ja arkioppimisen määrittelyn, arvostamisen ja tunnustamisen lisäämiseksi". Epävirallisen oppimisen arvostaminen edellyttää perinpohjaista asennemuutosta.

10. Kuka maksaa? Tiedonannossa todetaan, että "julkisen ja yksityisen rahoituksen yleistä tasoa on nostettava, ja hallitusten, viranomaisten, työnantajien[, työmarkkinaosapuolten] ja yksittäisten kansalaisten on kannettava yhdessä vastuu lisäyksestä". Tämä on liian epämääräisesti sanottu.

- **Jäsenvaltiotko?** Tiedonannossa sanotaan, että "jäsenvaltioiden olisi asetettava kansalliset tavoitteet, jotka koskevat henkilöresursseihin tehtävien investointitasojen nostamista". Barcelonan Eurooppa-neuvostossa tutkimustoiminnan menotavoitteeksi asetettiin 3 prosenttia BKT:sta. Jäsenvaltioiden on asetettava menotavoite elinikäisen oppimisen rahoittamiselle. Se olisi helpompaa, jos "resurssien parasta mahdollista käyttöä" koskeva indikaattori jaettaisiin osiin, ja virallinen ja epävirallinen oppiminen erotettaisiin selkeämmin toisistaan.

- **Työnantajakko?** Työnantajia ja ammattiyhdistyksiä kehoitetaan löytämään tapoja "työn organisoinnin uudistamiseksi, jotta lisätään investointia elinikäiseen oppimiseen ja varataan siihen enemmän aikaa". Vaikka elinikäiseen oppimiseen osallistuminen näyttäisikin kiinnostavan isoja yhtiöitä, pienet ja keski-suuret yritykset eivät ole yhtä innostuneita. Niillä ei omien sanojensa mukaan ole varaa vapauttaa työntekijöitä, jos heitä on vain muutama. Ellei oikeutta palkalliseen vapaaseen (esim. 35 tuntia vuodessa asianmukaisesti validoitua koulutusta varten) vahvisteta laissa, työntekijöillä ei ehkä ole aikaa hyödyntää uusia elinikäistä oppimista edistäviä järjestelmiä. Komission on myös täsmennettävä valtioista riippumattomien järjestöjen roolia elinikäisen oppimisen edistämisessä.
- **Yksittäiset kansalaisetko?** Oikeutta elinikäiseen oppimiseen ei tarkoitettu "avoimeksi šekiksi". Innovatiivisia elinikäisen oppimisen edistämisyjärjestelmiä, joista yksittäiset käyttäjät maksavat tai jossa kulut jaetaan, olisi tuettava esimerkiksi henkilökohtaisilla oppimistileillä.
- **Eri vaihtoehtoja yhdistelevä lähestymistapa?** Tämä on oikea tie eteenpäin. On kuitenkin sovittava selvästi siitä, kuinka kustannukset jaetaan valtion, työnantajien ja yksittäisten käyttäjien kesken. Tarvitaan tiukkoja laatuvaatimuksia: niissä on otettava huomioon se, edistääkö kurssi työllistettävyyden lisäksi myös yksilön kehitystä ihmisenä ja aktiivista osallistumista yhteiskuntaan.

11. **Elinikäinen oppiminen ja unionin talousarvio:** Elinikäiseen oppimiseen unionin talousarviosta osoitetun rahoituksen määrää on vaikea arvioida. Periaatteessa koko komission talousarvion osasto B3-1 (koulutus, ammatillinen koulutus ja nuoret) voitaisiin laskea mukaan. Vuoden 2002 talousarviossa tämä merkitsee 523 miljoonan euron maksusitoumusmäärärahoja (noin 0,5:tä prosenttia komission talousarviosta). Komission arvion mukaan tähän voidaan lisätä Euroopan sosiaalirahastosta saatavat 2 miljardia euroa/vuosi ohjelmakauden 2000–2006 aikana. Tutkimuksen puiteohjelmasta tulevan rahoituksen määrä ei ole selvä, eikä myöskään Euroopan investointipankilta, Euroopan aluekehitysrahastolta tai Equal-aloitteesta saatavan rahoituksen määrä. Mahtaako elinikäiselle oppimiselle olla suunnitteilla mitään todella "uutta", entisen lisäksi tulevaa yhteisön rahoitusta?

12. **Tavoitteet, indikaattorit ja tulokset:** Elinikäinen oppiminen kattaa kaikki opetuksen ja koulutuksen muodot (virallinen, epävirallinen ja arkioppiminen) oppijan iästä riippumatta. Siksi on olemassa vaara, että elinikäisen oppimisen edistämispöytäkirjoissa esitellyissä toiminnoissa onkin käytännössä kyse vain nykyisten ohjelmien ja menojen uudelleen nimeämisestä. Ainoa keino välttää tämä on asettaa elinikäiselle oppimiselle erityistavoitteita sekä selkeitä ja mitattavissa olevia indikaattoreita ja raportoida saavutuksista säännöllisesti. Erityiset kohderyhmät (koulunsa aikaisessa vaiheessa keskeyttäneet, kouluttamattomat henkilöt, yli 55-vuotiaat) on jo määritetty. Selkeiden tavoitteiden ja suoritusindikaattoreiden määrittäminen on yksi parhaimmista keinoista, joilla komissio voi edesauttaa eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen syntymistä.

13. **Omien oppien noudattaminen:** Monet tiedonannossa esiin otetuista nykyisten koulutusjärjestelmien puutteista toistuvat Euroopan unionin toimielinten toiminnassa. Rekrytointimenettelyt perustuvat lähes yksinomaan muodolliseen pätevyYTEEN ja kirjallisiin kokeisiin. Edellisissä työpaikoissa tai varsinkaan epävirallisen tai arkioppimisen kautta hankittuja tietoja ja taitoja ei tunnusteta riittävästi tai lainkaan. Riippumattomat havainnoijat pitävät henkilöstön koulutusta yleisesti melko puutteellisena. Komissio (ja muut unionin

toimielimet) voisivat omia oppejaan noudattamalla osoittaa, että ne ottavat elinikäisen oppimisen vakavasti.

28. toukokuuta 2002

TYÖLLISYYS- JA SOSIAALIVALIOKUNNAN LAUSUNTO

kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnalle

Komission tiedonanto eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttamisesta
(KOM(2001) 678 – C5-0165/2002 – 2002/2073(COS))

Valmistelija (*): Herman Schmid

(*) Hughes-menettely

ASIAN KÄSITTELY

Työllisyys- ja sosiaalivaliokunta nimitti kokouksessaan 12. joulukuuta 2001 valmistelijaksi Herman Schmidin.

Valiokunta käsittelee lausuntoluonnosta kokouksissaan 19. helmikuuta 2002, 16. huhtikuuta 2002 ja 28. toukokuuta 2002.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi seuraavat johtopäätökset yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Theodorus J.J. Bouwman (puheenjohtaja), Marie-Hélène Gillig (varapuheenjohtaja), Winfried Menrad (varapuheenjohtaja), Marie-Thérèse Hermange (varapuheenjohtaja), Herman Schmid (valmistelija), Sylviane H. Ainardi, Jan Andersson, Elspeth Attwooll, María Antonia Avilés Perea (Carlo Fatuzzon puolesta), Regina Bastos, André Brie (Arlette Laguillerin puolesta), Ieke van den Burg, Philip Bushill-Matthews, Alejandro Cercas, Luigi Cocilovo, Proinsias De Rossa, Jillian Evans, Ilda Figueiredo, Fiorella Ghilardotti (Enrico Bosellin puolesta), Anne-Karin Glase, Koldo Gorostiaga Atxalandabaso, Richard Howitt (Elisa Maria Damiãoon puolesta), Stephen Hughes, Dieter-Lebrecht Koch (Enrico Ferrin puolesta), Ioannis Koukiadis (Harald Ettlän puolesta), Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Jean Lambert, Elizabeth Lynne, Mario Mantovani, Juan Andrés Naranjo Escobar (Raffaele Lombardon puolesta), Ria G.H.C. Oomen-Ruijten (Thomas Mannin puolesta), Manuel Pérez Álvarez, Bartho Pronk, Miet Smet, Helle Thorning-Schmidt, Claude Turmes (Hélène Flautren puolesta), Anne E.M. Van Lancker, Barbara Weiler ja Sabine Zissener (James L.C. Provanin puolesta).

LYHYET PERUSTELUT

Tämä tiedonanto on osa Lissabonin ja Feiran Eurooppa-neuvoston seuranta- ja perustuu komission elinikäistä oppimista käsittelevän muistion perusteella viime vuonna käytyyn keskusteluun¹. Se keskittyy kuuteen ensisijaiseen toimeen mukaan lukien Euroopan tasolla tehty työ: opiskelumahdollisuuksien arvottaminen, ohjauksen edistäminen, investointitason nostaminen, oppimisen tuominen lähelle oppijaa, perustaitojen lisääminen ja innovatiivisen pedagogiikan tavoittelu. Ehdotetaan, että täytäntöönpano toteutetaan nykyisten menettelyjen ja välineiden avulla, työllisyysstrategia mukaan lukien.

Valmistelijan kanta

Elinikäisen oppimisen käsitteen todellinen voima perustuu sen monipuolisuuteen ja siihen, että se korostaa oppimista jatkuvana kasvavana prosessina. Tämä ilmentää uuden tietoyhteiskunnan todellisuutta ja yleistä tarvetta laajentaa yleissivistävää ja ammatillista koulutusta sekä lisätä niiden arvostusta. Prioriteettien, tavoitteiden ja talousarvioiden määrittämiseksi on kuitenkin rajattava politiikat, joilla elinikäistä oppimista toteutetaan. Näin ollen elinikäinen oppiminen on paradoksaalisesti hajotettava, jotta se voidaan rakentaa jälleen!

Kaikki tukevat elinikäisen oppimisen ajatusta ainakin Lissabonin huippukokouksen jälkeen. Lissabonin Eurooppa-neuvosto teki elinikäisestä oppimisesta olennaisen osan yhteistä visiota kilpailukykyisestä ja yhtenäisestä unionista. Kuitenkin yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen sijoitetut määrärahat EU:ssa olivat vain noin 5 prosenttia BKT:sta vuosina 1995–2000², ja useissa kansallisissa budjeteissa vuodelle 2002 määrärahoja vähennettiin tällä alalla. Tämä ilmentää jäsenvaltioiden tarvetta priorisoida aloja yhä tiukemmissa budjeteissaan, mutta myös niiden kaksiselitteistä suhtautumista oppimisen rahoitukseen: hallitukset pyrkivät siirtämään osan erityisesti ammatillisen koulutuksen rahoitustaakasta yksityishenkilöille ja työnantajille samanaikaisesti kun nämä puolestaan vaativat enemmän tukea julkisilta viranomaisilta.

Tätä ongelmaa voitaisiin parhaiten käsitellä kansallisilla elinikäistä oppimista koskevilla sopimuksilla (National Lifelong Learning Pacts, NLLPs), joissa määriteltäisiin suurimpien osallisten vastuut sekä kaikkia osapuolia sitovat kansalliset tavoitteet. Kansallisten sopimusten olisi perustuttava todellisuuteen: vain julkiset viranomaiset voivat kustantaa alku- ja yleisopetuksen, mutta niiden vastuun olisi ulotuttava myös yliopistojen, polyteknillisten korkeakoulujen, jne. opetukseen, sillä tulevaisuudessa suurella osalla työvoimaa on oltava keskiasteen jälkeistä koulutusta.

Monissa jäsenvaltioissa on nykyisin järjestelmä, jossa opiskelijat vastaavat elinkustannuksistaan ja jossa lukukausimaksua ei peritä, mutta tämä aiheuttaa huomattavan taakan yksilölle ja vielä suuremman niissä valtioissa, joissa opiskelijat maksavat myös lukukausimaksun. Työnantajan on rahoitettava erityisiin työtehtäviin, tuotantoprosesseihin tai työn organisointisuunnitelmiin liittyvä oppiminen. Koska tämä määräys on elintärkeä

---

¹ SEC(2000) 1832, 30.10.2000.

² Ks. SEC(2002) 29/2, 24.1.2002, komission Barcelonan Eurooppa-neuvostolle laatiman yhteenvedon perusteena oleva asiakirja.

työntekijän jatkuvan työllistyvyyden kannalta, työmarkkinaosapuolten olisi osallistuttava sen toteuttamiseen vuoropuhelun, sopimusten ja yritystasolla tapahtuvan yhteistyön muodossa.

Joissakin jäsenvaltioissa on suuntaus liittää yksilöllinen sijoittaminen urasuunnitteluun sekä erityispätevyyden tai -taitojen markkina-arvoon. Koulutukseen sijoittaminen on kuitenkin riskialtista ja erittäin kallis henkilökohtainen velvoite useimmille ihmisille, minkä vuoksi pankit pyytävät valtion tai työnantajan opintolainatakauksen opiskelijoille, joiden perheet eivät ole varakkaita.

Yksilölliset opintotilit ovat uusi lähestymistapa, mutta tällaiset suunnitelmat voivat muuttaa tilannetta merkittävästi ainoastaan, jos työnantajat ovat halukkaita osallistumaan huomattavassa määrin opintojen rahoitukseen. Tämänkaltaiset sijoitukset ovat myös riski työnantajille, sillä juuri koulutetut työntekijät voivat saada muualta parempia työpaikkoja.

Yksilöllinen pätevyys ja loppututkinnot ovat tärkeitä, kuten EU:n työmarkkinaosapuolet korostivat Barcelonan Eurooppa-neuvostolle, mutta koulutus on oleelliselta osin sosiaalinen prosessi. Opiskeluorganisaatiot luovat ja keräävät yhteisiä taitoja ja kykyjä, jotka ovat äärimmäisen tärkeitä tuottavuudelle ja kilpailukyvyille. Tässä mielessä työn organisoinnilla voi olla yhtä merkittävä vaikutus yrityksen osaamisperustaan kuin erityispätevien henkilöiden palkkaamisella.

Koulutusjärjestelmillä on taipumus enemmän lisätä kuin torjua epätasa-arvoa. Ihmiset, joilla on vankka peruskoulutus, mitä todennäköisemmin jatkavat oppimista, minkä vuoksi elinikäistä oppimista koskeviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin on sisällytettävä pyrkimyksiä tämän suuntauksen muuttamiseksi. Tämä on todellakin kiireellisimmän asetettava etusijalle unionin politiikassa. Ilman huomattavaa tukea, joka vaatii enemmän kuin satunnaisia kursseja tai ammatillisia koulutusohjelmia, ihmisillä, joilla ei ole vankkaa oppimispohjaa, on suuri riski jäädä pitkäaikaistyöttömiksi, mikä ei ole hyväksyttävää. Näihin ryhmiin saattavat kuulua koulunsa keskeyttäneet, vain perustutkinnon omaavat työntekijät, naiset ja miehet, joilla on vähäinen peruskoulutus ja jotka huoltovollisuuksiensa vuoksi ovat aika ajoin pois työelämästä, vammaiset, joilla on erityisiä oppimisvaikeuksia, maahanmuuttajat, joiden tutkintoja ja taitoja ei tunnusteta, työntekijät, joilla on vanhentuneet ammattitutkinnot, ikääntyneet henkilöt, joilla ei ole varaa jäädä pois työelämästä, jne.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Työllisyys- ja sosiaalivaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvallioikuntaa sisällyttämään seuraavat osat päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

Johtopäätös 1

1. kiinnittää huomiota siihen ristiriitaisuuteen, että kaikki jäsenvaltiot tukevat ajatusta elinikäisestä oppimisesta, mutta keskimääräiset koulutukseen ja opetukseen käytettävät julkiset menot eivät ole lisääntyneet; kehottaa jäsenvaltioita lisäämään inhimillisiin voimavaroihin tehtäviä sijoituksia;

Johtopäätös 2

2. kehottaa jäsenvaltioita laatimaan kansallisia elinikäistä oppimista koskevia sopimuksia, jotka tärkeimmät osalliset allekirjoittavat ja joihin sisältyy yleisiä sijoitustavoitteita ja selviä sopimuksia suhteellisesta kustannusten jakautumisesta julkisten viranomaisten, yritysten ja yksittäisten oppijoiden välillä;

Johtopäätös 3

3. katsoo lisäksi, että tällaisissa sopimuksissa on tunnustettava julkisten viranomaisten päävastuu peruskoulutuksesta esikoulusta lähtien aina yliopistotutkintoa edeltävälle tasolle asti ja että niiden on myönnettävä varoja koulun ulkopuoliseen opetukseen, erityisesti aikuisopetukseen; katsoo, että yrityksillä olisi oltava vastuu niihin taitoihin sijoittamisesta, joista on hyötyä niiden tuotannossa ja että asianomaiset oppijat voivat rahoittaa itse, ainakin osittain, vain ammatillista uraa koskevat erityisjärjestelyt ja että oppijat ovat itse myös vastuussa omasta sitoutumisestaan elinikäiseen oppimiseen;

Johtopäätös 4

4. pitää kiitettävänä ehdotusta, että jokaisella, koulunkäynnin varhain päättäneet henkilöt mukaan lukien, olisi oltava oikeus perustaitoihin myöhemmällä iällä saatavan maksuttoman täydennysopetuksen kautta; tämä mahdollistaa näille henkilöille tarpeellisen pätevyyden ja taitojen hankkimisen, jotta he voivat omaksua aktiivisen roolin yhteiskunnassa ja jotta heillä olisi todellinen mahdollisuus päästä työmarkkinoille;

Johtopäätös 5

5. pyytää julkisia viranomaisia laatimaan ohjelmia, joilla helpotetaan koulutukseen pääsyä ja koulutuksen laatua perustamalla koulujen ja muiden tilojen yhteyteen paikallisia oppimiskeskuksia, joissa voidaan ohjata niiden käyttäjiä, tarjota oppijoiden toiveisiin perustuvia koulutusohjelmia ja vahvistaa koulutusjärjestelmän ja paikallisten työmarkkinoiden välisiä yhteyksiä;

Johtopäätös 6

6. pyytää toimivaltaisia julkisia viranomaisia ja komissiota Lissabonin ja Tukholman Eurooppa-neuvostojen päätelmien mukaisesti laatimaan yhteiset suuntaviivat kehittämissuunnitelmille ja pätevyyden arviointijärjestelmille, joita voidaan käyttää todistusten, diplomien ja tutkintojen keskinäisen tunnustamisen helpottamiseen sekä jäsenvaltioiden koulutuksen ja ammattitaidon kehittämiseksi toteuttamien ponnistelujen vertaamiseen;

Johtopäätös 7

7. katsoo, että sosiaalisesti epäsuotuisassa asemassa olevat ryhmät tulisi asettaa elinikäistä oppimista koskevien politiikkojen tärkeimmäksi kohteeksi, koska niihin kuuluvilla ihmisillä on usein heikko luku-, kirjoitus- ja laskutaito sekä huonot tieto- ja viestintätekniset -valmiudet, ja he syrjäytyvät helposti yleissivistävästä ja ammatillisesta koulutusjärjestelmästä; kehottaa ryhtymään toimenpiteisiin erityisesti näille ryhmille tarkoitettujen tukien ja mahdollisuuksien tarjoamiseksi; vaatii samalla ylempää koulutusta antavia oppilaitoksia tekemään yhteistyötä jatkokoulutustarjonnan lisäämiseksi jäsenvaltioissa;

Johtopäätös 8

8. tunnustaa elinikäisen oppimisen laajemman sosiaalisen arvon, johon sisältyy elämänlaadun parantaminen, terveys, vastuullinen kansalaistoiminta, sosiaalinen integroituminen ja syrjinnän torjuminen;

Johtopäätös 9

9. katsoo, että työn laadun ja elinikäisen oppimisen välillä on suora yhteys, ja siksi kehottaa komissiota kehittämään strategioita, joiden avulla elinikäinen oppiminen, työn laatu ja työn suunnittelu voivat täydentää toisiaan;

Johtopäätös 10

10. huomauttaa, että elinikäisen oppimisen toimintaohjelman paneminen asianmukaisesti täytäntöön edellyttää merkittävien muutosten tekemistä oppilaitoksissa, ja uskoo, että oppimisen tuominen lähemmäs oppijaa edellyttää, että koulujen ja erityisesti yliopistojen on vakavasti harkittava palveluidensa avaamista ja toimimista huomattavasti suuremmassa määrin vuorovaikutuksessa paikallisten yhteisöjen ja yritysten kanssa taloudellisissa ja tieteellisissä sekä työllisyyttä ja kulttuuria koskevissa kysymyksissä;

Johtopäätös 11

11. katsoo, että kysymys oppimisen soveltamisesta yhteisössä tunnistettujen ongelmien käsittelemiseen olisi tunnustettava ja että kyse ei ole vain useampien koulutuskurssien tarjoamisesta, vaan pikemminkin ihmisten auttamisesta oppimaan sosiaalisten ja taloudellisten ongelmiensa kautta, työllisyyskysymykset mukaan lukien, ja uskoo, että tässä suhteessa koulutusasiantuntijoiden olisi toimittava pikemminkin oppimisen edistäjinä kuin muodollisina opettajina;

Johtopäätös 12

12. painottaa, että yritysten on sosiaalisen vastuunsa velvoittamina taattava parhaat mahdolliset edellytykset sille, että työntekijät voivat jatkuvasti parantaa ammattitaitoaan; katsoo, että jokaisen suuren työnantajan pitäisi laatia ammatillisen koulutuksen ja ammattitaidon kehittämissuunnitelmia ja pätevyyden arviointijärjestelmiä, joista neuvotellaan työmarkkinaosapuolten välillä, ja mainitsee

erityisesti, että näitä pitäisi yhdessä ohjata työehtosopimusten ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti;

Johtopäätös 13

13. panee merkille yksilöllisen pätevyyden ja yksilölliset taidot, joita unionin työmarkkinaosapuolet tähdensivät Barcelonan huippukokoukselle, ja kiinnittää huomiota yritysten tarpeeseen kehittyä oppimisorganisaatioina, joissa osaamista ja tietotaitoa jaetaan kollektiivisesti sekä yrityksen että työntekijöiden hyväksi;

Johtopäätös 14

14. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia merkittävästi tehostamaan toimia sellaisen pätevyyden tunnustamiseksi, joka on hankittu epävirallisen koulutuksen tai työkokemuksen avulla tai elinkeinoelämän tai muiden alojen tarjoaman tai järjestämän ammatillisen koulutuksen avulla;

Johtopäätös 15

15. pahoittelee, että useimmilla jäsenvaltioilla on vain joitakin tai ei mitään rahoitusmuotoja työntekijöiden uudelleen koulutukseen uutta työtehtävää varten siitä huolimatta, että tämä on erityisen tärkeää taloudellisen kriisin ja teollisen rakenneuudistuksen aikoina; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa varmistamaan, että kaikki työntekijät saavat palkallista vapaata voidakseen osallistua ammattiin pätevöittävään koulutukseen;

Johtopäätös 16

16. vaatii jäsenvaltioita uudistamaan koulu- ja ammattikoulutusjärjestelmiään siten, että koulutettavat henkilöt myös saavat ne taidot, joita he tarvitsevat työelämässä;

Johtopäätös 17

17. katsoo, että erityisesti iäkkäille työntekijöille, jotka eivät kykene hyödyntämään tieto- ja viestintätekniikkaa, mutta joilla on paljon kokemusta, sekä naisille ja miehille, jotka perhesyistä pidetyn tauon jälkeen haluaisivat palata työelämään ja joilla on vankka koulutus, laaditaan erityisohjelmia;

Johtopäätös 18

18. kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan "hyviä käytäntöjä" ja elinikäisen oppimisen suunnitelmia koskevien tietojen ja kokemusten vaihtoa EU:ssa.

17. huhtikuuta 2002

TEOLLISUUS-, ULKOMAANKAUPPA-, TUTKIMUS- JA ENERGIAVALIOKUNNAN LAUSUNTO

kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnalle

Komission tiedonanto eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttamisesta
(KOM(2001) 678 – C5-0165/2002 – 2002/2073(COS))

Valmistelija: Myrsini Zorba

ASIAN KÄSITTELY

Teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokunta nimitti kokouksessaan
23. tammikuuta 2002 valmistelijaksi Myrsini Zorban.

Valiokunta käsittelee lausuntoluonnosta kokouksissaan 18. maaliskuuta 2002 ja
16. huhtikuuta 2002.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi seuraavat johtopäätökset
yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Carlos Westendorp y Cabeza (puheenjohtaja), Yves Piétrasanta (varapuheenjohtaja), Myrsini Zorba (valmistelija), Sir Robert Atkins, María del Pilar Ayuso González (Jaime Valdivielso de Cuén puolesta), Luis Berenguer Fuster, Mario Borghezio (Marco Cappaton puolesta), Felipe Camisón Asensio (Werner Langenin puolesta), Massimo Carraro, Gérard Caudron, Giles Bryan Chichester, Elisa Maria Damião (Reino Paasilinnan puolesta), Willy C.E.H. De Clercq, Carlo Fatuzzo (Guido Bodraton puolesta), Concepció Ferrer, Francesco Fiori (Umberto Scapagninin puolesta), Colette Flesch, Christos Folias (Christian Foldberg Rovsingin puolesta), Glyn Ford (Gary Titleyn puolesta), Per Gahrton (Claude Turmesin puolesta), Neena Gill (Harlem Désirin puolesta), Norbert Glante, Michel Hansenne, Roger Helmer (Peter Michael Mombaurin puolesta), Hans Karlsson, Bashir Khanbhai, Peter Liese (Godelieve Quisthoudt-Rowohlin puolesta), Rolf Linkohr, Caroline Lucas, Eryl Margaret McNally (Nuala Ahernin puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Erika Mann, Marjo Matikainen-Kallström, Patricia McKenna, Elizabeth Montfort, Angelika Niebler, Paolo Pastorelli, Elly Plooij-van Gorsel, Samuli Pohjamo (Nicholas Cleggin puolesta), John Purvis, Daniela Raschhofer, Imelda Mary Read, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Ilka Schröder (Roseline Vachettan puolesta), Konrad K. Schwaiger, Esko Olavi Seppänen, W.G. van Velzen, Alejo Vidal-Quadras Roca, Dominique Vlasto ja Olga Zrihen Zaari.

LYHYET PERUSTELUT

Eurooppa-neuvosto pyysi kesäkuussa 2000 Feirassa komissiota laatimaan luonnoksen tiedonannoksi osana jäsenvaltioiden ja komission määrittelemää strategiaa, jotta kaikilla Euroopan unionin kansalaisilla olisi mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen. Elinikäisellä oppimisella tarkoitetaan kaikkea opiskelua ihmisen koko elinaikana, joka tapahtuu koulussa, työpaikalla tai jossakin muualla ja jolla pyritään parantamaan tietoja ja valmiuksia.

Tiedonannossa luetellaan lukuisia toimia, joita toteutetaan elinikäisen oppimisen alalla. Näitä toimia ovat Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden välinen sekä kansallisten ministeriöiden välinen yhteistyö sekä korkean tason asiantuntijaryhmän perustaminen ministeriöihin, joilla on pääasiallinen vastuu elinikäisestä oppimisesta.

Tiedonantoon sisältyy kuusi koulutusstrategiaa koskevaa painopistealuetta, joita ovat päätöksentekijöiden, opetuksesta vastaavien ja markkinaosapuolten välinen yhteistyö, investointien tukeminen, koulutuksen sisällön analysoiminen ja koulutuksen suuntaaminen informaatio- ja viestintätekniikkaan, paikallisten koulutuskeskusten perustaminen ja "oppimiskulttuurin" luominen sekä laadunvalvonta.

Tutkintojen vastavuoroinen tunnustaminen, eurooppalaisen ulottuvuuden vahvistaminen tiedottamisen sekä opintojen ja ammatillisen opetuksen ohjauksen alalla, Euroopan unionin tason rahoitusvälineet, joihin Euroopan investointipankki ja Euroopan investointirahasto sekä Euroopan aluekehitysrahasto sekä Euroopan sosiaalirahasto osallistuvat sekä eurooppalainen laatumerkintä myötävaikuttavat osaltaan elinikäisen oppimisen tukemisessa.

Valmistelijan näkemykset

Valmistelija suhtautuu tiedonantoon myönteisesti, mutta on huolestunut tilanteesta koulutuksen alalla Euroopan unionissa. Tosiasia on, että on oltava yhteys **yleisopetuksen ja ammatillisen opetuksen** välillä, johon elinikäinen oppiminen perustuu, mutta tämä ei koske **koulua ja työmarkkinoita**. Ei ole myöskään olemassa yhteistä koulutuspolitiikkaa, koska yksittäiset jäsenvaltiot vastaavat edelleen koulutuksesta.

Valmistelija haluaa tuoda esille nämä vastakohtaisuudet ja korostaa, että ne saattavat rajoittaa koulutustavoitteita ja tehdä koulutusjärjestelmästä pelkän keinon päästä työmarkkinoille. Valmistelija huomauttaa, että **ammattiin tähtäävä koulutus ei voi korvata puutteellista peruskoulutusta; sitä vastoin ammatillinen koulutus voi epäonnistua, jos riittävää peruskoulutusta ei ole**. Mitä **laaja-alaisempaa** koulutus on – historian, maantiedon, yhteiskuntaopin, luonnontieteiden ja kirjallisuuden opetus – sitä paremmat mahdollisuudet on onnistua luomaan vakaa pohja tarvittaville valmiuksille työelämän tuottavuutta ja joustavuutta ajatellen. Peruskoulutus on hyvin tärkeä osa kaikkien elämää ja se on edellytys **sosiaalisten, taloudellisten ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiselle. On vältettävä tilannetta, jossa yksinomaan henkilöt, joilla on hyvä peruskoulutus hyötyvät elinikäisestä oppimisesta kun taas heikommin koulutetut henkilöt joutuvat toisarvoiseen asemaan.**

Ammatillinen koulutus on yksi keinoista vahvistaa taloudellista potentiaalia. Sosiaalinen syrjäytyminen on edelleen aivan liian tavanomaista Euroopan unionissa: vuonna 2000 vain 60 prosenttia 25–60 vuotiaista Euroopan unionin kansalaisista olivat suorittaneet perusopinnot. Valmistelija pyytää jäsenvaltioita ja Euroopan unionia yhdessä antamaan

etusijan sille, että kaikki kansalaiset saavat laadukasta koulutusta, jonka pohjalta varmistetaan elinikäinen oppiminen. Valmistelija painottaa myös **tarvetta huolehtia siitä, että epävirallinen opetus on riittävän tasokasta.**

Valmistelija katsoo, että elinikäiseen oppimiseen on sisällyttävä kaikenlainen oppiminen kaikissa sen vaiheissa ja muodoissa: peruskoulu-, lukio- ja yliopisto-opetus sekä muut opetusmuodot, mutta virallisen opetuksen sääntöjä ja asemaa kunnioittaen. Tämä muodostaa pohjan, jolle ammatilliset taidot perustuvat.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden välinen avoin toimien koordinointi koulutuksen alalla ei näyttäisi olevan paras mahdollinen ratkaisu. Koulutuksen alalla jäsenvaltioissa on edelleen huomattavia eroja: puolet jäsenvaltioista on laatinut strategioita näillä aloilla, muut jäsenvaltiot eivät ole tätä tehneet. Pelkkä avoin koordinointi ei ole taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tae, koska jäljempänä mainittu saattaisi kärsivä näistä eroista ja EU-maiden välinen kuilu saattaisi syventyä.

Valmistelija katsoo, että jäsenvaltioiden on ryhdyttävä toimenpiteisiin varmistukseen, että niiden koulutus vastaa alan yhteisiä kriteerejä ja että kaikkien on mahdollista saada koulutusta. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmiä on syytä tarkastella uudelleen samalla kun toteutetaan rakenteellisia toimia muutosten helpottamiseksi.

Kansallisten hallitusten ja työmarkkinaosapuolten on toimittava yhteistyössä ja tehtävä sisäisiä päätöksiä elinikäistä oppimista koskevista tavoitteista, välineistä, sisällöstä ja arviointimenetelmistä, jotta voidaan taata, että alalla toteutettavat toimet ovat todellakin riittäviä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Valmistelija katsoo, että Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden **on kannustettava yrityksiä tekemään sisäisiä sopimuksia lyhyellä aikavälillä.** Näissä sopimuksissa on täsmennettävä, mitkä tavoitteet on saavutettava, elinikäisen oppimisen sisältö, kuinka se on toteutettava ja kuinka arviointi on tehtävä. Tämä olisi tärkeä yritysten yhteiskunnallista roolia koskeva indikaattori.

Valmistelija katsoo, että komission aloitteet tutkintojen tunnustamisen osalta ovat tärkeitä, mutta toteaa, että tällä alalla tarvitaan edelleen suuria ponnisteluja.

Valmistelija kannattaa tiedonannossa määriteltyjä prioriteetteja ja panee tyytyväisenä merkille investointien tukemisen, mutta katsoo, että näiltä osin voitaisiin toimia konkreettisemmin. Valmistelija pyytää komissiota tarkistamaan, miten yksityisiä investointeja voitaisiin edistää, analysoimaan, mikä rooli Euroopan investointipankilla ja Euroopan investointirahastolla voisi olla elinikäisen oppimisen edistämässä, sekä tekemään konkreettisempia ehdotuksia, miten paikallisia ja alueellisia koulutuskeskuksia tuetaan.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat osat päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. korostaa, että koulutus ja elinikäinen oppiminen liittyvät läheisesti toisiinsa; kehottaa tästä syystä jäsenvaltioita toteuttamaan toimia yhteisten kouluskriteerien täyttämiseksi ja jotta kaikilla olisi mahdollisuus saada koulutusta;
2. katsoo, että siirtyminen tietoyhteiskuntaan edellyttää opetuksen ja ammatillisen koulutuksen saannin helpottamista;
3. korostaa, että ammatillinen koulutus ei voi korvata puutteellista peruskoulutusta ja toivoo, että toisaalta yhteisön sosiaalipolitiikkaa ja toisaalta kansallisia koulutuspolitiikoita koordinoidaan paremman opetuksen ja peruskoulutuksen saavuttamiseksi ja samalla edistetään opetusta ja koulutusta silloin kun voidaan kaventaa toisaalta markkinoiden ja toisaalta kansalaisten odotusten välistä kuilua;
4. toteaa erot, joita esiintyy jäsenvaltioiden suhtautumisessa elinikäiseen oppimiseen koulutuspolitiikassaan, ja korostaa, että puolet Euroopan unionin jäsenvaltioista ei ole laatinut asianmukaista strategiaa tai toimintalinjaa tällä alalla;
5. pitää tarpeellisena välttää sitä, että ainoastaan kansalaiset, joilla on jo entuudestaan hyvä koulutus hyötyvät elinikäisestä oppimisesta, ja että henkilöt, joilla ei ole vaadittuja valmiuksia hyödyntää elinikäisen oppimisen tarjoamia kaikkia mahdollisuuksia, saattavat syrjäytyä tästä syystä;
6. katsoo, että tällä hetkellä opetus- ja koulutusjärjestelmistä vähemmän hyötyvien, sosiaalisesti ja taloudellisesti heikommassa asemassa olevien henkilöiden mahdollisuutta saavuttaa tietyt perustaidot on helpotettava;
7. kehottaa jäsenvaltioita ja jäsenvaltioiden työmarkkinaosapuolia määrittelemään yhdessä kaikki elinikäistä oppimista koskevat näkökohdat ja laatimaan tavoitteita, toimia ja arviointimenetelmiä koskevan yhteisen koulutussuunnitelman;
8. korostaa, että ammatillista opetusta, tutkimusta ja innovaatioita koskevan kansallisen politiikan parempi koordinointi on välttämätöntä Euroopan unionissa;
9. pyytää Euroopan unionia ja jäsenvaltioita kannustamaan yrityksiä tekemään sisäisiä lyhytaikaisia sopimuksia saavutettavista tavoitteista, käytettävistä välineistä ja menetelmistä, jotta elinikäistä oppimista voidaan arvioida, ja katsoo, että tällaiset sopimukset olisivat tärkeä indikaattori yritysten yhteiskunnallisen roolin kannalta;
10. tukee komission tavoitetta lisätä investointeja, mutta pahoittelee, että komission ehdottamat toimet eivät ole erityisen konkreettisia; pyytää tästä syystä komissiota tutkimaan lähemmin, miten yksityisiä investointeja voidaan lisätä sekä esittämään konkreettisia ehdotuksia paikallisten ja alueellisten koulutuskeskusten roolista ja siitä, miten niitä voidaan tukea;

11. kehottaa komissiota ehdottamaan tukiohjelmaa julkisia, yksityisiä ja osittain yksityisiä toimia varten, joiden avulla voidaan järjestää vapaaehtoista koulutusta kaikenikäisille kansalaisille, kuten ikäihmisten korkeakouluja ja kansalaisopistoja;
12. korostaa, että perinteisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella saavutetut tiedot, kuten työkokemus tai yhteiskunnalliseen kehitykseen liittyvät kokemukset, on katsottava osaksi elinikäistä oppimista;
13. katsoo, että pätevän, koulutetun ja mukautumiskykyisen työvoiman saanti on tärkeää Euroopan elinkeinoelämälle, jotta sen kilpailukyky ei heikentyisi muihin nähden; katsoo, että tästä syystä koulutuksen on oltava dynaamista ja että sen on vastattava yhteiskunnan kehitystä ja työmarkkinoiden tarpeita;
14. korostaa, että elinikäinen oppiminen myötävaikuttaa myös lisääntyneeseen ammatilliseen liikkuvuuteen työmarkkinoilla.

21. toukokuuta 2002

NAISTEN OIKEUKSIEN JA TASA-ARVOASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnalle

Komission tiedonanto: Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen
(KOM(2001) 678 – C5-0165/2002 – 2073/2002(COS))

Valmistelija: Anna Karamanou

ASIAN KÄSITTELY

Naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunta nimitti kokouksessaan 18. huhtikuuta 2002 valmistelijaksi Anna Karamanou.

Valiokunta käsittelee lausuntoluonnosta kokouksessaan 21. toukokuuta 2002.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi seuraavat johtopäätökset yksimielisesti yhden äänestäessä tyhjää.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Anna Karamanou (puheenjohtaja ja valmistelija), Marianne Eriksson (varapuheenjohtaja), Jillian Evans (varapuheenjohtaja), María Antonia Avilés Perea, Regina Bastos, Geneviève Fraisse, Lissy Gröner, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Thomas Mann, Maria Martens, Emilia Franziska Müller, Christa Prets, María Rodríguez Ramos, Feleknas Uca, Sabine Zissener, Karin Jöns (Fiorella Ghilardottin puolesta), Ilda Figueiredo (Armonia Bordesin puolesta), Olle Schmidt (Lone Dybkjærin puolesta) ja Anne E.M. Van Lancker (Hans Karlssonin puolesta).

JOHTOPÄÄTÖKSET

Naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat osat päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

A. ottaa huomioon Lissabonin ja Nizzan Eurooppa-neuvostoissa määritetyn Euroopan unionin sosiaalipoliittisen ohjelman ja erityisesti tavoitteen nostaa naisten työllisyysaste tulevina vuosina vähintään 60 prosenttiin koko unionissa,

B. ottaa huomioon, että naisten työllisyysasteen nousu edistää Euroopan sosiaalista ja taloudellista kehitystä entisestään, ja katsoo, että neuvoston asettaman tavoitteen saavuttamiseksi on keskeisen tärkeää ryhtyä tarkoituksenmukaisiin tukitoimiin sekä unionissa että jäsenvaltioissa,

C. ottaa huomioon, että naisten koulutustason ja ammatillisten taitojen vahvistamisesta huolimatta työmarkkinoilla ja mahdollisuuksissa hyödyntää elinikäistä oppimista esiintyy edelleen suurta epätasa-arvoisuutta miesten ja naisten välillä sillä seurauksella, että naiset tulevat päätyämään suhteellisesti yhä useammin alemman palkka- ja koulutustason työpaikkoihin, jotta päästään 60 prosentin työllisyysasteeseen,

1. pyytää komissiota ja neuvostoa ottamaan elinikäisen oppimisen ohjelmissa täysipainoisesti huomioon naisten erityistarpeet painottaen neuvontaan ja ammatilliseen suuntautumiseen liittyviä kysymyksiä, taloudellisia kannusteita (stipendejä, avustuksia jne.), naisten ammatillista kehitystä koskevaa tutkimustoimintaa, naisten osallistumista päätöksentekoon, molempien sukupuolten tasapainoista osallisuutta eksaktien tieteiden aloihin ja uusiin tekniikoihin sekä työmarkkinoiden sukupuolijaon torjumista;

2. ylemmän asteen oppilaitoksia yhteistyössä tieteellisten ja ammatillisten järjestöjen kanssa kehittämään joustavia täydennyskoulutusohjelmia, joissa hyödynnetään uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia (etäopetus, multimedian käyttö, Internet jne.), jotta naiset voivat yhdistää elinikäisen oppimisen ammatti- ja yksityiselämän velvollisuuksiin;

3. huomauttaa, että yritysten on toimittava aktiivisesti ja rohkaistava naisten tietämyksen jatkuvaa uudistamista ja ammatillisten valintojen laajentamista suunnittelemalla soveltuvia ohjelmia parhaiden käytänteiden käyttöön ottamiseksi ja tilastotietojen hyödyntämiseksi;

4. katsoo, että sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi on annettava etusija haavoittuvimmille väestöosille, joiden on vaikea päästä ammatilliseen koulutukseen, kuten yksinhuoltajille, siirtolaisnaisille sekä maaseutualueiden ja köyhyydessä eläville naisille; katsoo, että on kiinnitettävä erityistä huomiota naisten lukumäärän lisäämiseen aloilla, joilla he ovat aliedustettuina;

5. pyytää jäsenvaltioita keskittämään ponnistelunsa siihen, että valtavirtaistamisen politiikasta tulisi osa elinikäisen oppimisen edistämisen kokonaisvaltaista politiikkaa.